

ת"פ 22859/06/18 - מדינת ישראל נגד ואפיק מורסי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 22859-06-18 מדינת ישראל נ' מורסי(עציר)

בפני כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	ואפיק מורסי (עציר)

גזר דין

מבוא

1. הנאשם יליד 1995 הורשע לאחר הודאתו בעבירה של הצתה לפי סעיף 448 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק), (ללא תיקון כתב האישום או הסכמה לעניין העונש).

על פי עובדות כתב האישום, בלילה שבין 31.5.2018 ל-1.6.2018 או בסמוך לכך, החליט הנאשם להצית את רכבו של שכנו (להלן- מוחמד) אשר להם הכרות מוקדמת.

לשם מימוש ההחלטה, ביום 1.6.2018 סמוך לשעה 4:57 לפנות בוקר, נסע הנאשם ברכב לתחנת דלק שם מילא בנזין במיכל שהחזיק ברשותו.

על מנת להסוות את זהותו ולהקשות את תפיסתו, הסיר הנאשם את לוחיות הזיהוי של הרכב ולאחר מכן העביר את הבנזין מהמיכל הגדול למיכל אחר, קטן.

סמוך לשעה 5:28 לפנות בוקר, הגיע הנאשם ברכב, כשהוא רעול פנים, לשכונת מילואווי שבמכר, ועצר את הרכב סמוך לבית בו מתגורר מוחמד. הנאשם יצא מהרכב כשהוא אוחז בידיו את המיכל הקטן, ושילח אש, במזיד, ברכב מסוג סקודה, רכבו של מוחמד בכך ששפך בנזין על הרכב והציתו באמצעות מצית שהייתה ברשותו.

כתוצאה מההצתה רכבו של מוחמד עלה באש, ורכב מסוג טויוטה, רכבו של בילאל אחיו של מוחמד (להלן- בילאל) שעמד בסמוך, עלה באש אף הוא. האש שאחזה ברכבים, אחזה בבגדי הנאשם והוא נמלט מהמקום בעודו עולה באש.

כתוצאה ממעשיו, רכב הסקודה נשרף ונגרם בשל כך נזק בסך 37,332 ש"ח, ורכב הטויוטה נשרף אף הוא עמוד 1

ונגרם בשל כך נזק בסך 16,883 ש"ח. עוד כתוצאה מהמעשים נגרמו לנאשם כוויות בדרגה 2 בכפות הידיים, משמאל כף יד פלמרית ודורסלית, מימין אצבעות 1-4 מעורבות ובנוסף, זרוע שמאלית אחורית וגו שמאל.

ראיות לעונש

2. לנאשם אין עבר פלילי.

3. מטעם הנאשם הוגשו שני מסמכים רפואיים:

· סיכום מידע רפואי מיום 6.6.2018 (סומן ס/1), בו פורט הנזק שנגרם לנאשם בעת ההצתה, כוויות דרגה שניה בכפות הידיים, משמאל כף יד פלמרית ודורסלית ומימין אצבעות 1-4 מעורבות. בנוסף נפגעו זרוע שמאלית אחורית וגו שמאל.

· חוות דעת פסיכיאטרית מיום 21.6.2018 (סומנה ס/2) לפיה הנאשם לא סובל ממחלת נפש, הוא אחראי על מעשיו וכשיר לעמוד לדין.

4. העד בילאל העיד כעד אופי מטעם הנאשם (ראו עמוד 5 שורות 18-28 לפרוטוקול). בעדותו הבהיר כי הוא ואחיו מוחמד הגיעו לסולחה עם הנאשם ומשפחתו, אין להם תביעות או תלונות נגדו וביקש בשמו ובשם אחיו כי לא יפסק לטובתם פיצוי בגין הנזק שנגרם לרכביהם.

5. תסקיר שירות המבחן

לבקשת הסנגורית הופנה הנאשם לקבלת תסקיר משירות המבחן. קצינת המבחן לא מצאה בעניין הנאשם בן ה-23 כי ניתן להמליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה, העשויים להפחית סיכון להישנות התנהגות אלימה או עבריינית מצד הנאשם וזאת משהתרשמה מסימני שאלה בכל הנוגע ליכולתו של הנאשם לווסת את דחפיו התוקפניים ולהימנע מהישנות מעשים דומים בעתיד.

בנוסף התרשמה כי התנהלותו בעבירה משקפת סיכון גבוה להתנהלות אלימה בעתיד.

לפי התרשמותה ביטא לקיחת אחריות פורמאלית ושיתוף כי חש צער על מעשיו. עוד תיארה כי הנאשם נמנע מלשתף אותה בעולמו הפנימי ובנסיבות חייו האישיות שהיו ברקע לביצוע העבירה.

תמצית טענות הצדדים

6. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב (ט/1) ובטיעוניה בפניי ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין 24 ל-42 חודשי מאסר בפועל ולקבוע את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם בשל גילו הצעיר, העדר עבר פלילי ופציעתו באירוע וזאת בהתבסס על פסיקה אשר צרפה. עוד ביקשה להטיל עליו עונש מאסר מותנה ארוך ומשמעותי ופיצוי כספי למוחמד ואחיו בילאל.

ב"כ המאשימה הדגישה את החומרה הרבה שיש לעבירת ההצתה גם כאשר היא עוסקת ברכוש בלבד וזאת בעיקר בשל הפוטנציאל שבה לגרימת נזק רב, לגוף, לרכוש ולסביבה.

בעניין הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, טענה כי למעשה העבירה קדם תכנון שהתבטא בנסיעה לתחנת דלק לשם רכישת בנזין והסרת לוחיות הרישוי של הרכב והסרת פניו של הנאשם.

לעניין הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה טענה כי הנזק הצפוי מהצתת רכב חונה בסמוך לרכבים נוספים ולבתי מגורים הוא גבוה ביותר, כאשר מקרה זה ממחיש זאת, הנאשם תכנן להצית רק רכב אחד והצית שניים.

7. הסנגורית ביקשה שלא למצות את הדין עם הנאשם, ולקבוע בעניינו מתחם ענישה שנע בין חצי שנה ל-24 חודשי מאסר בפועל, ולהשית עליו את הרף התחתון של המתחם בעיקר נוכח פציעתו המשמעותית אשר גרמה לו לשלם מחיר יקר על מעשיו, לתמיכה בטענותיה באשר למתחם הפנתה לפסקי דין שונים.

בנוסף הדגישה את העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, כי משפחתו נמצאת בקשר טוב עם משפחתו של מוחמד ואחיו, וכי המשפחות הגיעו לסולחה. הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו, גם במשטרה וגם בבית המשפט, וחסך זמן שיפוטי רב ובפני שירות המבחן ציין כי הוא חש צער על מעשיו והביע חרטה.

8. בתום דברי הסנגורית, הביע הנאשם צער על מעשיו, סיפר כי ביקש סליחה משני בעלי הרכבים והם עשו סולחה. עוד טען כי לא יחזור על מעשיו, ביקש את רחמי בית המשפט נוכח תחושותיו הקשות במעצר, במהלכו סבל מאד נוכח פציעותיו והטיפולים הלא מתאימים שקבל לטענתו במהלך מעצרו.

דין

9. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום. במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקבע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40' לחוק).

מתחם העונש ההולם

מדובר באירוע אחד, אשר תחילתו בהחלטתו של הנאשם להצית את רכבו של מוחמד, המשכו במעשים שעשה לקדם את רצונו והם - מילוי בנזין במיכל שהחזיק ברשותו, הסרת לוחיות הזיהוי של רכבו, וסופו של האירוע הוא ביצוע המעשה כשהוא רעול פנים, במהלכו שפך בנזין על רכבו של מוחמד והציתו באמצעות מצית, הצתת הרכב הביאה גם להצתת רכבו של בילאל שחנה בסמוך אליו.

תיאור תוצאות מעשיו של הנאשם מצביע על חומרתה הרבה של עבירת ההצתה וחוסר היכולת לצפות את התפשטותה של האש ואת הנזקים הנוספים.

הנאשם התכוון לשרוף רכב אחד, אולם כתוצאה ממעשיו נשרפו שני רכבים ונגרמו לו עצמו חבלות קשות כאשר אש אחזה בבגדיו ורק בנס לא נגרמו נזקים נוספים.

10. במעשים פגע הנאשם בערכים חברתיים מוגנים, הקשורים בהגנה על שלום הציבור, כבודו וביטחונו, ובהגנה על זכות הקניין והרכוש. במקרה זה הפגיעה היא קשה.

העונש המרבי הקבוע בחוק לעבירת הצתה לפי סעיף 448 רישה לחוק עומד על 15 שנות מאסר.

11. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בתי המשפט עמדו לא פעם על החומרה הרבה שגלומה בעבירת ההצתה, גם כאשר עבירת ההצתה מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, כפי שאכן נגרם במקרה זה לנאשם עצמו (ראו ע"פ 728/13 עוידה נ' מדינת ישראל (20.11.2013)). וכך נפסק בעניין זה בע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12):

"רבות נכתב ונאמר אודות חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, שתחילתה ידועה "ואחריתה מי ישורנה", שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה תוך גרימת נזקים ואף סיכון חיי אדם [...] הצתה נתפסת כעבירה חמורה, לא רק בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, אלא גם בשל המסר העברייני האלים העולה ממנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור [...]. לא בכדי קבע המחוקק את העונש המרבי על עבירה זו ל-15 שנות מאסר, אף במקרים בהם לא היתה כל כוונה לפגוע בנכס ציבורי או בבני אדם."

עוד נפסק, כי חומרתה של עבירת ההצתה מחייבת השתת עונש מאסר בפועל (ע"פ 7205/15 ויינבלט נ' מדינת ישראל (14.7.2016); ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל (13.3.13)).

המגמה בשנים האחרונות היא של החמרה ניכרת בענישה (ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.4.16)), אולם, יחד עם זאת, חרף חומרתה של העבירה, רמת הענישה איננה אחידה וכי בשעת גזירת עונשו של מי שהורשע בהצתה יש להביא בחשבון כי:

".... אין מקרה אחד דומה למקרה אחר וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו הפרטניות ובהתאם לעקרון הענישה האינדיבידואלית, ובין היתר יש להביא בחשבון שיקולים כגון גיל צעיר של נאשם, היעדר עבר פלילי, מתן הודאה והבעת חרטה כמו גם היקף הנזק שנגרם בפועל"

12. רוב פסקי הדין שהוגשו על ידי הצדדים הם פסקי דין שאינם של בית המשפט העליון וזאת חרף כך כי קיימת פסיקה רבה של העליון על עבירת ההצתה, לטעמי בנסיבות אלו אסתמך רק על פסקי דין של בית המשפט העליון.

המאשימה צירפה פסק דין אחד של בית המשפט העליון, ע"פ 1846/13, 2190/13 עמאש נ' מדינת ישראל

(1.12.2013), בו מערערים בני 18 ו-19 בעת ביצוע העבירה, הורשעו לאחר שמיעת ראיות בעבירת הצתה, על כך שהציתו את רכבו של המתלונן אשר חנה סמוך לביתו, (מערער 1 הורשע גם בעבירה של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח). מערער 1 נדון ל-38 חודשי מאסר וכן הופעל בעניינו עונש מאסר מותנה כך שסך הכל נדון לעונש של 44 חודשי מאסר בפועל. מערער 2 נדון ל-27 חודשי מאסר בפועל. הערעור על חומרת העונש שהגישו נדחה ונקבע כי העונש שהושת עליהם הוא סביר ואינו חורג ממתחם העונש ההולם.

ואפנה לפסקי דין נוספים:

בע"פ 6326/17 פלוגי נ' מדינת ישראל (3.12.2017), בית משפט העליון הקל בעונשו של מערער שהיה בן 18 וכמה חודשים בעת ביצוע מעשה ההצתה, בו המערער ואדם נוסף הציתו צמחיה בשדה קוצים סמוך לכניסה ליישוב בן עמי. בית המשפט המחוזי הטיל עליו 24 חודשי מאסר בפועל ובעליון הועמד עונשו על 18 חודשי מאסר בפועל בשל גילו הצעיר, העדר עבר פלילי והמלצה חיובית משירות המבחן. באותו מקרה התייחס בית המשפט העליון לבקשת הסנגור להסתפק בעבודות שירות וקבע כי ניתן לעשות כך רק במקרים חריגים שהצדיקו זאת לנוכח שיקולי שיקום משמעותיים תוך שהוא העמיד את מתחם העונש ההולם על 15-30 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 1054/15 חוגיראת נ' מדינת ישראל (30.6.2015), נגזרו על המערער 18 חודשי מאסר בפועל על כך שבאישון לילה הצית רכב המתלונן בעקבות סכסוך ישן, הערעור שהגיש נדחה.

בע"פ 907/14 רחמים נגד מדינת ישראל (18.11.2014) נדון המערער ל-30 חודשי מאסר בפועל בגין הצתת רכבה של שכנתו (המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל), ערעור המערער נדחה.

ע"פ 5758/14 נסאסרה נגד מדינת ישראל (12.2.2014), נדון המערער שהצית שני רכבים לעונש של 24 חודשי מאסר בפועל (המתחם הועמד על 18-40 חודשי מאסר בפועל), ערעורו נדחה תוך הקביעה כי המתחם והעונש סבירים.

13. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק), המעשים היו פרי תכנון מוקדם ומדוקדק ודרשו הכנות מוקדמות כגון רכישת בנזין, העברתו למיכל קטן יותר, הסתרת לוחיות הזיהוי של הרכב והרכבת כיסוי להסתרת פניו של הנאשם.

הנזק שנגרם כתוצאה ממעשה הנאשם הוא גדול - הנאשם גרם לשריפת שני רכבים, ובנוסף גרם לעצמו כוויות בדרגה 2 בכפות הידיים וגם זרועו השמאלית האחורית וגו שמאל שלו נפגעו, אך חמור מכך הוא הנזק הפוטנציאלי אשר יכול היה להיגרם ממעשיו.

בעת קביעת גבולות המתחם אקח בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם, יליד 26.3.1995.

14. בהתחשב בערכם החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר במתחם שבין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

15. הנאשם בחור צעיר, שירות המבחן לא המליץ על שיקום באמצעות טיפול במסגרת הקהילה בין השאר בשל סימני שאלה בכל הנוגע ליכולותיו של הנאשם לווסת את דחפיו התוקפניים ולהימנע מהישנות מעשים דומים בעתיד.

שוכנעתי כי בעת קביעת העונש המתאים יש צורך להרתיע את הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת ויש סיכוי של ממש כי העונש המתאים יביא להרתעתו (לפי סעיף 40 לחוק).

לא נעלמו מעיני כוונותיו של הנאשם שנגרמו בשל מעשיו, מהם סבל הנאשם ואף סובל מהן עד היום, ואתחשב בכך כשיקול לזכות הנאשם.

16. בנוסף, עומדת לזכות הנאשם עדות האופי מטעם בילאל, אחיו של מוחמד, אשר הסביר כי שניהם סלחו לנאשם, משפחותיהם בקשר טוב והושגה ביניהם סולחה וכי הם חוזרים בהם מתלונתם ולא מבקשים פיצוי.

לעניין הסכם הסולחה, בתי המשפט עמדו לא אחת על חשיבותו של הסכם הסולחה ככלי להשכנת שלום בין צדדים ניציים, אשר בכוחו למנוע את המשך האלימות (ע"פ 780/16 אבו דאהש שושה נ' מדינת ישראל (20.2.2017); ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל, (10.7.2016); ע"פ 5998/15 עקול נ' מדינת ישראל, (27.6.2016)).

יחד עם זאת אציין כי "קיומו של הסכם סולחה", על אף שיכול לשמש לעיתים כשיקול לקולא, איננו שיקול בלעדי ומכריע" (ראו: ע"פ 205/18 מדינת ישראל נ' אברהמים (25.4.2018); ע"פ 2888/15 ח'דיירי נ' מדינת ישראל (28.12.2016)).

17. בנוסף, הנאשם הודה כבר בשלב מוקדם בעובדות כתב האישום ללא תיקון, ולקח אחריות על מעשיו.

עוד עומד לזכותו עברו הנקי וזו הפעם הראשונה בה סטה הנאשם מדרך הישר ועל כן עונשו של הנאשם יהיה ברף התחתון של מתחם הענישה לצד מאסר מותנה.

נוכח עמדת בילאל ואחיו מוחמד לא אחייב את הנאשם בפיצויי לנפגעי העבירה.

סיכום

לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 1.6.2018 ועד היום.

· 6 חודשי מאסר על תנאי, הנאשם לא ישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירת הצתה ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו חשוון תשע"ט, 24 אוקטובר 2018, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד רינת לוי, הסנגורית עו"ד שרית גולן שטיינברג והנאשם באמצעות שב"ס.